

**Drie zamenspraken, tusschen eenen leeraar en eenen
huisman, over de ware beginsels van godsdienst en het zalig
worden door Jesus Christus**

<https://hdl.handle.net/1874/351453>

gje

(4)

DRIE ZAMENSPRAKEN,
TUSSCHEN EENEN
LEERAAR
EN EENEN,
HUISMAN,

*over de ware Beginsels van Godsdienst en
het zalig worden door JESUS CHRISTUS,*

GEVOLGD NAAR HET ENGELSCH.

~~~~~  
Vierde Druk.  
~~~~~


Te ROTTERDAM,
bij NICOLAAS CORNEL,
Drukker van Neêrlandsch Zending Genootschap.
1827.

—S—

No. XXV.

XVI

DR. J. J. J. J. J.

PHYSICIAN

LEEBANK

IN

HULL

AND

GENERAL

PHYSICIAN

OF

THE

ARMY

PHYSICIAN

OF

THE

ARMY

AND

NAVY

VOORBERIGT.

*Gecommitteerden bij het Neder-
landsch Zendeling-Genootschap, tot
het opstellen, verzamelen en uitgeven
van kleine Stukjes, ter bevordering
van Evangelische kennis en Godzalig-
heid, ook bij mingeoefenden; namelijk*
R. J. VAN DER MEULEN, B. VAN
MARKEN, J. CLARISSE, A. L. M. Phil.
en Theol. Doct. en Prof. A. DE VRIES,
L. EGELING en J. C. VORSTMAN,
★ *Pre-*

Predikanten te Amsterdam, te Hoorn, te Leijden en te Rotterdam, overeenkomstig hun Ambt en Beroeping, dat oogmerk gaarne willende bevorderen, en in uitzigt op des Heeren medewerkenden zegen, bieden het nevensgaande Stukje hunnen Landgenooten aan, erkennende intusschen geene Uitgave voor echt, dan welke door eenen hunner, of door den Drukker dezes, onderteekend is.

Cornelis

DRIE ZAMENSPRAKEN

TUSSCHEN EENEN

LEERAAR

EN EENEN

HUISMAN

*over de ware Beginsels van Godsdienst en het
zalig worden door JESUS CHRISTUS.*

GEVOLGD NAAR HET ENGELSCHE.

EERSTE ZAMENSpraak.

Leeraar. Goeden morgen, Buurman! ik merk: gij zijt vroeg op, en vlijtig aan uw werk; het Vee is al gevoederd, en de Knechten zijn aan het werk; Rijk te worden in de Wereld, zie ik, is uwe lust en zin.

Huisman. Ja, Mijn Heer! dit alles is noodig; voor Eten en Kleeding moet gezorgd worden, en de Landhuur moet op zijn tijd betaald worden; en dit alles vereischt veel zorg en vlijt.

Leeraren. Hieraan doet gij braaf; want naarstigheid en getrouwheid in ons Beroep is een der eerste Pligten, waartoe God ons roept.—Dan, gij hebt ook nog eene andere roeping buiten uwe Huishouding—uwe *Ziel*, behoord ook verzorgd te worden.

Huisman. Buiten twijfel moet men daaraan het eerst denken; dit is het voornaamste; ik hope daarom ook dezelfde gansch niet te vergeten. Het moet mij, dat gij mij schijnt aan te zien voor zulk een slecht mensch; ik geloof niet dat gij er reden toe hebt.

Leeraar. Geene bijzondere reden, om dit van u te vreezen, meer dan van anderen. Maar, wanneer ik rond zie, en merk de algemeene belangeloosheid omtrent de Zielsbehoudenis, dan schrik ik voor mijne Natuurgenooten en voor u in mijn Dorp in het bijzonder; en moet u waarschuwen voor uw gevaar van te sterven, eer gij Vergeving van zonden zult verkregen hebben door Geloof in JESUS CHRISTUS, en zult

zult voorbereid zijn voor de erfenis onder de Geheiligden.

Huisman. Mijn Heer! Hoe kunt gij zoo *liefdeloos* over mij denken?

Leeraar. Misbraikt het woord *Liefde* toch niet. *Liefde* zoekt wel het kwade te bedekken, en het beste van den Evenmensch te gelooven maar zij is niet blind voor de gebreken; waar zij die ziet, zoekt zij te verbeteren, en het goede van den Evenmensch te bevorderen.—Zoo ik alle zorg voor u ter zijde stelde, zoude ik dan een *liefdadig Man* zijn?

Huisman. Gij hebt gelijk; ik hope evenwel niet, dat gij ons *sallen* veroordeelt. Sommige onder ons zijn zondige Menschen; zij vloeken en zuipen, dan zoo bestaan wij *allen* niet; gij weet—ik ga ter Kerk, en somtijds ook aan het Avondmaal. Ik doe ook aan niemand leed, en betaal elk, wat ik schuldig ben.

Leeraar. En bouwt gij hier de hope uwer behoudenis op? is dit uwe grond? zoo zult

gij in den jongsten Dag beschaamd staan. Laat ons uwen grond maar eens toetsen aan het Woord van God. Gij zegt — gij doet niemand leed. Gij wilt, naar mijne gedachten, zeggen: gij waart geen Roover of Moordenaar. — Ik wil dit gelooven; maar zoudt gij daarom denken, u niet grootelijks over verzuim van Gods Geboden te moeten verontrusten?

Huisman. Hoe kunt gij zoo iets van mij zeggen?

Leeraar. Laatsleden Zondag hebt gij dit zelf betuigd. Toen ik de Geboden ulieden voorlas, antwoordt gij bij elk derzelve: *Heer! wees mij genadig!* (*) en door roepen om *Genade*, verklaardet gij bij ieder gebod u schuldig te erkennen.

Huisman. Ik beging toch nooit Afgoderij, Doodslag, of Overspel.

Leeraar. Maar die alle — Hebt gij nooit eenig Wereldsch ding meer bemind, dan God en zijne Gunst? niets meer gevreesd-

dan
(*) Dit is iets, dat niet bij ons, maar bij de Engelsen in gebruik is.

dan zijn Ongenoegen, en liever eenen bekende Plicht geschonden, dan tijdelijke schade daarom te lijden? dit was eene inbreuk op het *eerste* Gebod. — Het *tweede* ziet op de manier van Godsdienstoefening met het hart; en dus al wat in uwe Godsdienstige betrachtningen daarmede streed — als omzwervende gedachten onopmerkzaamheid, oneerbiedigheid, waren zoo wel eene inbreuk op hetzelfde, als het dienen van Beelden; en ik durf niet denken, dat gij zeggen zult hier niet schuldig te staan, — en dus, uw Kerk en Avondmaal gaan, zonder nadenken, behoort meer tot uwe zonden, dan uwe Regtvaardiging voor God. — Het is ook nog maar weinige minuten geleden, dat ik u hoorde *Gods Naam ijdel gebruiken*, zonder noodzaak en zonder verschuldigen eerbied aan zijne Majesteit. En misschien hebt gij dit tienduizendmaal gedaan in uw leven? dit is eene inbreuk op het *derde* Gebod. — Hoe menigwerf hebt gij ook nagelaten, zonder noodzakelijke verhindering, om ter Kerk te komen

op des Heeren Dag — uwe ziel opgevuld met aardfche gedachten om u ongeschikt te maken voor de Godsdienst — Werken op dien Dag verrigt, worden, ja dien Dag ontheilgd door verwaarloozing van denzelfen in plaats van dien Gode te wijden door lezen, bidden, overdenkingen of nuttige verkeering? — De korte inhoud van alle deze Geboden is: *gij zult den Heer, uwen God, liefhebben met geheel uw hart*: maar hierin zijt gij te kort gekomen, zoo dikwijls gij iets tot eer van God verrigt hebt. En wat moet gij nu oordeelen van uwe onschuld met opzigt tot de Pligten van de *eerste Tafel* van Gods Geboden?

Huisman. Ik kan niet zeggen, in allen dezen jegens God mij te kunnen regtvaardigen; maar *Menschen* deed ik geen leed.

Leeraar. Gij zoudt zoo niet spreken, zoo gij met een geestelijken inhoud der Wet bekend waart, zoo als die van onzen Heer verklaard is Matth:V. Daar ziet gij,
hoe

hoe eene geile lust in het oog of hart bij God beschouwt wordt als *Overspel*, en Troon zonder oorzaak en bijzonder Scheldwoorden, als eene foort van *Doodslag* aangemerkt worden; wie kan zich daarvan onschuldig keuren? en als gij, op dezen voet, alle de Geboden nagaat, dan zijn ook alle gedragingen, die met uwen stand niet instemden, alle oneerbiedigheid en alle onbedachte berisping uwer meerderen, alle onvriendelijke en onregtvaardige behandelingen van uwe minderen, inbreuken op het *vijsde* Gebod — en alle kwaadspreken en ongegronde verhalen van uwes Naastens gebreken strijdig met het *negende* — en alle morren, ontevredenheid, nijd en koppigheid, Zonden tegen het *tiende* Gebod.

Huisman. Dan schijnt er maar *één* Gebod over te blijven, waar tegen ik niet gezondigd heb.

Leeraar. Kendet gij u zelven en Gods Wet regt, gij zoudt u ook hier niet onschuldig keuren. Neem het mij niet kwalijk; ik

spreek uit liefde tot uwe Ziel. Ik verdenk u niet dat gij een Dief of Roover zijt; maar hebt gij nooit de gebreken verzwegen van het geen gij verkocht, ofschoon gij wist, dat de onkunde van den koper daaromtrent de reden was van den prijs, dien hij daarvoor bood? en hebt gij niet meermalen uwe Waren aangeboden onder zulke algemeene uitdrukkingen, als met strikte Trouw en Eerlijkheid niet bestaan konden? of hebt gij niet meermalen gebruik gemaakt van den nood van iemand om zijn goed te moeten verkoopen, en deszelfs waarde te veel verlaagd? — Zoo ja? getuigen deze dingen tegen u.

Huisman. Op deze wijze, Mijn Heer! zoudt gij de gansche Wereld veroordeelen; dan leeft er geen goed Man op aarde.

Leeraar. Dit is niet mijne Leer, maar die der H. Schrift: *Daar is niemand, die goed doet, ja niet één.* Rom. III: 12.

Huisman. Ik verblijde mij dan nogtans, dat gij niet denkt, dat ik erger ben, dan andere.

deren; ik hope, dat ik zoo goed handel als anderen, daar alle zondaars zijn.

Leeraar. Daarom denkt gij dan u hierover niet te behoeven te ontrusten, daar gij u verbeeldet onder den drang der menigte van zondaren wel te zullen doorsluipen. Licht 'er niet zulk een denkbeeld op den bodem van uw hart? — Maar, zal het groot getal van zondaren, die u omringen, u verbergen voor God, wiens doordringend Oog alles doorzoekt, en wiens magtige Arm niemand kan ontvlieden? hadt gij geleefd in Sodom, en gedeeld in deszelfs grove Zonden, zoo zoude ook diezelfde gedachte u hebben gerust gesteld, maar daarom geen zins gered uit deszelfs vuurstroomen.

Huisman. Dus doende verdoemt gij de geheele Wereld.

Leeraar. *Verdoemen?* — Wat zeggen is dat? *Verdoemen* zegt iemand te verwijzen tot de eeuwige pijnen, hetwelk niemand toekomt dan den hoogsten Rigter. Met al mijn hart wensch ik elk te bevrijden van deze ellende, en met dat

dat oogmerk spreek ik zoo openhartig met u, en overeenkomstig het Woord van God.

Huisman. Wie kan dan zalig worden? gij zelf wel? ik bid u, Mijn Heer! zondigdet *gij* nooit?

Leeraar. Vriend gedraag u ernstig; het onderwerp, waarover wij spreken, is veel te gewichtig. *Ik* heb zoo wel zwaar gezondigd als gij; en mijne Zonden verdienen ook de eeuwige verdoe-
menis; maar God heeft mij doen ont-
waken tot bekeering; Hij heeft mij mijn gevaar doen inzien, mij opgewekt om den toekomenden Toorn te ontvlieden, en wij getoond den weg om denzelven te ontkomen, in het Euangelie geopen-
baard. Ik vertrouw op het Offer door mij omhelsd, en acht vergeving van Zonden verkregen te hebben door het Geloof in JESUS CHRISTUS.

Huisman. Ik hope ook mij bekeerd te hebben: beledigde ik God, dan had ik naderhand daarover terouw—En het Geloof
aan-

aangaande, ik hope dat wij allen *Christenen* zijn.—Zijn wij het niet?

Leeraar. Indien uwe *Bekeering* opregt, en uw Geloof hartelijk en levende is, dan zijt gij behouden en gelukkig; maar menig één bedriegt zichzelve met een dood Geloof en eene onvolkomene *Bekeering*. Begeert gij dit wel eens ernstig onderzocht te hebben?

Huisman. Dit onderzoek kan mij geen nadeel doen; is mijn staat goed, dan ben ik gelukkig; zoo niet, zoo hope ik dat het nog niet te laat is mij te verbeteren.

Leeraar. Gij spreekt regt. *Vooreerst* dan, zoo laat ons uwe *Bekeering* beproeven! Ware *Bekeering* vervult de Ziel met een gevoel van Zonde, en van derzelver hatelijkheid en schandelijkheid, verwekt eenen haat tegen en een dadelijk verwerpen van dezelve, en een wederkeeren tot God en nieuwigheid des levens. Was uwe *Bekeering* ook zoodanig?

Huisman. Dat wil ik hopen.

Leer-

Leeraar. De bezolding der Zonde is de Dood, de eeuwige Dood. Geloofst gij dien verdiend te hebben?

Huisman. Zoo wel als andere Menschen, want alle zijn zondaars; maar God is genadig en barmhartig.

Leeraar. Spreekt van geene andere menschen. Maar denkt gij van u *zelven* den eeuwigen Dood verdiend te hebben?

Huisman. Ja; zoo God met mij wil handelen naar het strenge zijner Regtvaardigheid; maar als ik bedenk, dat God genadig is, dan hope ik genoeg gedaan te hebben.

Leeraar. Ik vrees, dat uwe denkbeelden van Gods Genade met eene ware Bekeering onbestaanbaar zijn, gij schijnt op Genade te hopen, doordien gij het gevoel van uwe volkomene ellende mist, gij hebt den heelenden balsem u toegepast, zonder dat gij uwe wonden kent; dit is het geen de Schrift noemt, *de wonde op het ligtst genezen.* Gij schijnt u *zelven* in deze
zaak

zaak bedrogen te hebben ; vraag u zelve maar eens af, of gij ooit u zelve in een staat van Zonde en Dood — of gij ooit het hatelijke der Zonde hebt beschouwd ? waart gij immer bevreesd van verloren te gaan, of overtuigd, dat in u zelve geene kracht was tot redding ? Naamt gij wel ooit uwe toevlugt tot CHRISTUS, als hulp en radeloos buiten Hem ? en was uwe gerustheid en weltevredenheid wel gepaard met eene ernstige belangneming in Hem ? Bedenk nu eens, hoe het gesteld was met die Bekeerden, waarvan de Schrift gewaagt in de *Handelingen der Apostelen*. Petrus Toehoorders waren verslagen in hun hart en riepen uit: *Mannen Broeders! wat moeten wij doen?* De Stokbewaarder kwam bevende, wegens gevoel zijner Zonden, eer hij gedoopt wierd, en verkreeg Vergeving van Zonden. Paulus viel neder op den grond.

I: u sman. Alle deze waren Ongeloo-
vi-

vigen, maar ik ben in mijne Kindsheid gedoopt, en opgevoed tot kennis van het goede en was altijd een Geloovige.

Leeraar. De Doop, mijn Vriend! benevens uwe Christelijke Opvoeding, en uitwendige Belijdenis zullen u niet kunnen baten, zonder ware Hartsverandering. Onderzoek uw hart en leven. Hebt gij niet vele dagen geleefd als zonder God in de Wereld? hebt gij niet, in plaats van uw vleesch de Wereld en den Duivel te verzaken, de Wereld nagevolgd in het beoordeelen der dingen naar de denkwijze der Menschen, in tegenstelling van het Woord van God? hebt gij niet in menige zaak hare gewoonten en manieren gevolgd, strijdig met Gods Bevelen? hebt gij niet dikwerf gehoorzaamd aan uwe vleeschelijke lusten en neigingen, met schending van de reine Wet des Allerhoogsten, zoo niet door opzettelijke overtreding, ten minste door toe te geven aan zondige gedachten, en kleinere overtreding zonder oogmerk? en is
niet

niet de Duivel een langen tijd uw Meester geweest, door uw te leiden tot ontheiliging van Gods Naam en Dag? en dat, uit zoodanig beuzelachtig vermaak, dat het duidelijk zijne heerschappij over u aan den dag legde? en hebt gij niet in dit alles steeds volgehouden met weinig of geen bedenken, altijd hopende dat het *wel* met u was? — En voorwaar, is dat tot nog toe niet in zekere maat steeds uw bestaan? — Ik merk — gij erkent het, dat het inderdaad zoo is; het is dus ook blijkbaar, dat gij noodig hebt tot God weder te keeren en alles op nieuw te beginnen.

Huisman. Hoe moet ik alles van nieuw op beginnen?

Leeraar. Met erkentenis, dat gij in uw verlaten van God u zelve gebragt hebt in eenen staat van Zonde en Ellende, vreemd van God, geneigd tot alle kwaad. en daarom in eene vijandschap met God en uw eigen hart; en dat gij wegens dit alles verdient deszelfs gramfchap, en staat aan
den

den rand van uw verderf, bedekt met schuld.

Huisman. Ik ben gereed mijne Zonden te verzaken, tot God weder te keeren, en beter te leven.

Leeraar. Deze voornemens zijn op zich zelve goed, maar schijnen niet voort te komen uit een goed Beginfel. Gij wilt uwe Zonden verzaken en beter leven: maar, zoo veel ik merk, uit een Beginfel van een verborgen vertrouwen op u zelve, op uwe zelfverbeteringen en eigene daden, om deze te leggen ten grond van uwe aanneming bij CHRISTUS; dan, dit is een blinde geest van zelfvertrouwen, uitlopende op eene oprigting eener eigene Gerechtigheid. — Dan eerst, wanneer ik merken zal, dat gij u zelve erkennen zult als vervuld met Zonden, snood, vuil en befmet, gelijk Job, met mishagen in u zelve, onwaardig de minste gunst van God, onbekwaam om iets goeds te verrigten, en verzakende uwe bedrijven als befmet met Zonde, werpende u zelve

voor

voor God als verloren en hulpeloos, ontbloot van alle zelfsvertrouwen en alleen ondersteund door de hope op Gods belofte omtrent de Zaligmaking door JESUS CHRISTUS — wanneer dit alles niet alleen de raad van uwen mond is, maar deze overtuigingen in uwe Ziel diep ingedrukt zijn, dan zal ik hope beginnen te voeden, dat inderdaad een goed werk in u begonnen is.

Huisman. Zulk een raad strekt, om mij te doen wanhopen.

Leeraar. Voorwaar; ik zag u gaarn wanhopen aan u zelve, met opzigt tot alles; wat gij tot nog toe verrigt hebt; en vervolgens kunt verrigten; zonder dit zult gij den waren prijs niet stellen op JESUS CHRISTUS; noch tot hem vlugten als uwen eenigen Zaligmaker, die in de wereld kwam om gevangenen Verlossing te prediken, en gebroekenen van harten te verbinden.

Huisman. Dit alles mag noodzakelijk zijn voor eenen openbaren Deugniet of eenen Heiden; maar ik heb geleefd in eenige vrees

voor God, in betrachtig der Kerkp'g-
ten en als een Geloovige.

Leeraar. Iktwijfel, of gij nog wel ooit
alles geloofd hebt, wanneer men eigenlijk
wil spreken; maar hier over naderhand.

Het is voor tegenwoordig genoeg, dat het
blijkt, dat uwe Bekeering niet wezenlijk is;
nooit zaagt en gevoeldet gij uw gevaar, en
dus kondet gij ook nooit zoo hartelijk be-
geerig zijn dit te ontvlieden, als noodig is;
altijd vleidet gij u zelve nog met eene ver-
borgene hope, dat uwe Staat goed was, of
zeker zoude worden, wanneer gij uw leven
nog iets verbeterdet, en dit was in den grond
niets dan zelfsvertrouwen. En met opzigt
tot andere Takken van Bekeering, bij voor-
beeld, het vaarwel zeggen der Zonde —
het blijkt genoeg, dat gij, zonder 'er u over
te bekommeren, geleefd hebt in sommige
hebbelijke zonden; — en het wederkeeren
tot God, dat gij nog nooit gevoeld hebt, dat
gij van Hem waart afgekeerd.

Voorwaar, (offchoon gij het niet schijnt

te weten dat het werkend Beginfel in U, en in elk natuurlijk Mensch, aan Zonde en Zedelijk bederf onderworpen is) in plaats van te zoeken Gode te behagen, hebt gij gezocht u zelven te behagen, uwe bedorve Natuur te believeu door zinnelijke vermaken, rijkdommen, achttingen aanzien in de wereld, gemak en dergelijke. Dit was het werkdadig Beginfel van geheel uw gedrag, in plaats van aan dat bevel gehoor te geven: *Doet alles tot eer van God.* Inderdaad, zoogij u zelven naauwkeurig wilt onderzoeken, zult gij vinden, dat *Vijandschap tegen God* uw hart bezet; daarom zegt de Apostel (Rom. VIII: 7.) *het bedenken des Vleesches,* (en zoodanig is dat van alle natuurlijke Menschen) *is Vijandschap tegen God,* en deze Vijandschap openbaard zich in zich te kantten tegen Gods wil, in te doen wat Hij verbood, en te laten wat hij gebod, in te vlieden voor God als onzen Vijand, en zich voor Hem te verbergen, gelijk Adam. Hebt gij niet dagen en weken doorgebracht zon-

der ernstige gedachten omtrent God, ofschoon gij al dien tijd vele goederen uit zijne milde hand ontvingt? Onderdruktet en verhardet gij niet zulke gedachten, als zij bij u oprezen? Hebt gij niet de ernstige gedachten aan God en de Eeuwigheid ontvloden, als strijdig met uwe rust, en die begraven onder wereldsche zorgen, lichtzinnige verkeerling en ijdele vermaken? Zijt gij niet aldus God ontweken? Gij weet zelf, dat het alzoo gelegen was bij u. Verdraag mij, dat ik openhartig en ronduit spreke. Tot nog toe hebt gij eenen verkeerden weg ingeslagen; gij zijt ongevoelig geweest voor uw gevaar, hebt u zelven bedrogen, en uwe ziel vrede toegeroepen, waar geen vrede was. Denk nu eens na over hetgeen gij van mij gehoord hebt, lees uwen Bijbel, onderzoek en doorzoek u zelven, en bid God, dat hij u een regt gevoel over u zelven verleene, en een regt oordeel over alle zaken Hem en u aangaande.

TWEEDE ZAMENSpraak.

Leeraar. Buurman! ik had gehoopt u al eerder te zien, om eens nader over het gewigtig Onderwerp, waarover wij onlangs spraken, te handelen.

Huisman. Voorwaar, Mijnheer! mag ik zoo stout zijn van het recht uit te zeggen? ik vond geen behagen in uwe redenen, en geene begeerte om meer daarvan te hooren. Ik zoude ook geenszins bij u gekomen zijn, had ik u gisteren niet hooren prediken.

Leeraar. Uwe Openhartigheid behaagt mij, Buurman! maar wat stiet u in mijne redenen?

Huisman. Mij dacht, gij drongt al te sterk op mij aan, en zocht mij droefgeestig te maken.

Leeraar. Oordeeldet gij niet, dat alles voortkwam uit Liefde tot uwe Ziel?

Huisman. Ja, dat geloof ik.

Leeraar. Achtet gij dan, dat ik onwaarheid sprak?

Huisman. Ja, gij scheent een al te streng oordeel over mij te vellen, en mij met de slechtste Menschen gelijk te stellen; dan ik ben nu overtuigd, dat al wat gij zeidet, waarheid was.

Leeraar. Wat wrocht zulk eene verandering in uwe denkbeelden?

Huisman. Uwe Leerrede van gisteren over den *Oordeelsdag*. Ik ben sedert dezelfde ontrust over mij zelve; ik ben zeer bevreesd, dat, indien de *Oordeelsdag* mij nu was overgekomen, ik zeer onbereid zoude bevonden zijn. En dan—God zij mij genadig!

Leeraar. Dan zoude het te laat geweest zijn te hopen en te roepen om Genade. Dan *wat* was het in het bijzonder, dat u dit deed oordeelen van u zelve.

Huisman. Gij toondet ons uit Matth. XXV, dat het Oordeel een begin nam met eene *scheiding* van *Regtvaardigen* en
God.

Goddeloozen — dat daarom reeds in dit Leven, eene scheiding tuschen dezen moest beginnen door het verzaken der werken en van het gezelschap der laatsten door de eerstgenoemden. En zulk eene verandering kon ik bij mij niet ontwaren en vrees dus, dat ik nog ben in den staat der Zonde, waarin volgens uw zeggen, alle Menschen van Nature verkeeren.

Leeraar. Gij hebt groote reden voor deze vrees. Ik heb u gezegd, dat deze alleen in dien Dag *Regtvaardigen* zouden heten, die tot Jesus, onzen Heer, gevloeden waren om zijne Regtvaardigheid ter hunner Regtvaardiging te bezitten, en die door zijnen Geest geheiligd waren, geschapen in Hem tot nieuwe Schepselen, en die deze verandering blijkbaar betoond hadden door eene heilige verkeering en gedrag in de volgende deelen van hun leven, hoe menigvuldig en groot te voren hunne Zonden geweest waren; en deze als *Goddeloozen* dan zouden beschouwd worden,

die geleefd hadden ten einde toe , en gestorven waren zonder Geloof in JESUS CHRISTUS en zonder inwoning van den Heiligen Geest, hoe beschaafd en zedig hun uitwendig bestaan ook geweest ware.

Huisman. Dit was het , dat mij verschrikte ; gij zeidet , dat de opregste Mensch Zonden meer dan genoeg begaan had om hem te veroordeelen , indien hij stierf zonder belangneming in JESUS CHRISTUS , en zonder aangenomen en erkend te zijn, als Regtvaardig in Hem; maar dat , bijaldien die Genade der aanneming bij God door JESUS CHRISTUS voor den Dood verkregen was , geene Zonden van den zoodanigen meer in dien Dag tegen hem getuigen zouden , en om dat te bewijzen toondet gij ons bij den voortgang van het Oordeel , dat geene Zonden van eenen Regtvaardigen bij den Rigter in aanmerking genomen worden , gelijk ook geene goede daden van den Goddeloozen.

Leeraar. De Goddelooze — dat is hij ,
die

die leeft en sterft zonder een verootmoedigend gevoel van zijn natuurlijk bederf en dadelijke Zonden, en zonder Geloof, dat hem doet vlugten tot JESUS en Gods Genade in Hem — heeft, eigenlijk gezegd, geene goede Werken, die vermeld kunnen worden: want alles vloeit bij hem uit een verkeerd beginsel en uit zelfsbedoelende Wereldsche oogmerken om door zijne Werken zich bij CHRISTUS te veraangename en vergiffenis van zijne Zonde te verwerven — dat is — om zijne behoudenis te zoeken bij de Werken der Wet. Daarom komen hunne goede Werken niet in aanmerking, als niet verrigt in Geloof, noch vloeiende uit een Beginsel van Liefde, welk Beginsel zij niet kunnen hebben, tot dat zij één zijn met CHRISTUS, die de *ware Wijnstok* is, waarvan de ware Geloovigen de *Ranken* zijn, die hun leven van Hem hebben en niets Gode behaagelijks kunnen doen zonder Hem. Joan XV. Aan de andere zijde, de *Regtvaardigen* zijn de aangenomen in CHRISTUS, zoo worden

hunne Zonden niet vermeld , als die lang te voren reeds vergeven en uitgewischt zijn ; en hunne onvolkomene Pligtsbetrachtingen aangenomen door JESUS CHRISTUS , hunnen Hoogepriester ; die de ongerechtigheid der Heilige dingen op zich nam en droeg , worden uit genade beloond — Het geen dus voornamelijk de *Regtvaardigen* onderscheidt van de *Goddelloozen* , is , dat de eersten de Verdiensten van den Heer JESUS hebben aangenomen door het Geloof , en om zijnen wil vrijgesproken zijn van huane Schuld , en door zijnen Geest vernieuwd zijn tot goede en Regtvaardige Menschen — terwijl de anderen JESUS hebben vermaad door Ongeloof , onder de Schuld van hunne Zonden , en dadelijk ook in de Zonden blijven.

Huisman. Maar , waarom zullen dan toch de Werken aldaar in dien Dag vermeld worden ?

Leeraar. Hier voor zijn twee redenen.
Vooreerst. Ofschoon de Werken geen grond

grond zijn van onze Regtvaardiging bij God, zijn zij nogtans het bewijs, dat iemand zich in den staat der Regtvaardiging bevindt, dewijl het onmogelijk is, dat wij de vruchten van Heiligheid zouden derven, wanneer wij in CHRISTUS zijn en blijven. Zij dus, die niet Regtvaardig leven, bedriegen zich, als zij zich zelve als Regtvaardigen schatten, en alzoo dienen de Goede Werken om ware Geloovigen van Ongeloovigen te onderkennen.

Ten tweede: Omdat de onderscheidene Trappen van vruchtbaarheid een onderscheid maken tuschen Godvruchtigen en Godvruchtigen, en God naar dezelve een onderscheid zal maken in de genadige uitdeeling der Heerlijkheid. Dat iemand behouden wordt, is de vrucht van Geloof in den Verlosfer; maar de uitdeeling van de onderscheidene trappen der Heerlijkheid zal geëvenredigd zijn aan zijne vruchtbaarheid en vlijt in zijne pligts-

pligtsbetrachting ; alzoo zal geen arbeid ijdel zijn in den Heere. 1 Cor. XV: 58.

Huisman. Ik dacht altijd , dat alle Christenen Geloovigen waren , de een , zoowel als de ander , en dat die in den Oordeelsdag allen Regtvaardigen zouden geacht worden , die zedig en opregt leefden , waaronder ik mij zelve rekende en allen , die beter leefden dan ik , maar dat alle openbare Goddeloozen , of die in het verborgen met kwade voornemens zwanger gingen , zouden veroordeeld worden . Sontijds evenwel vreesde ik nog voor mij zelve : ik mogt nog niet goed genoeg zijn ; ik wist niet , hoe velen als Regtvaardigen zouden erkend worden . Alleen dacht mij , dat ik beter kans had , dan vele anderen , ja dan de meesten , die ik kende .

Leeraar. Nooit hadt gij dat uit Gods Woord geleerd . Maar wat dunkt u nu ?

Huisman. Ik zie thans , dat alles afhangt van het verkrijgen van Genade en Vergeving mijner Zonden , terwijl ik nog op Aarde

ben, niet door eenige bedrijven van mij, maar alleen door het Geloof in JESUS CHRISTUS. Dan ik weet, om recht uit te spreken, niet wat *Geloof* is; dit alleen weet ik, dat ik lang van den rechten weg ben afgeweken.

Leeraar. Het *Geloof* is een aannemen van het geen God, u in het Euangelie aangaande CHRISTUS, in den weg van zalig worden door Hem, verklaard heeft, waardoor wij, met de opregste begeerte onzer Ziel, ons tot JESUS wenden, en ons zelve, met een onbepaald vertrouwen, aan Hem overgeven, om door Hem verlicht, gereinigd en gezaligd te worden; het is het aanbetrooven van eenen Kranken aan den grooten Geneesmeester, het aangrijpen van de hand, die, daar wij op het punt zijn om om te komen, wordt angevat, op grond dat Hij magtig en gewillig is, om ons te kunnen helpen, en wij zonder dat verloren zijn.

Huisman. Ik twijfel geenszins aan JESUS magt om te zaligen, daar hij Gods Zoon is; maar ik vrees, niet geschikt te zijn ter zaliging.

Leer-

Leeraar. Zie, om dat te bepalen, in uwen Bijbel! daar leest gij: **JESUS CHRISTUS is in de Wereld gekomen om de Zondaars zalig te maken**, 1 Tim. I: 15. — Nu — wat dunkt u? wordt uwe Naam daar ook genoemd, of niet?

Huisman. Ja — maar Hij wil noch zal alle Zondaars zaligen?

Leeraar. Waarom niet? omdat niet allen tot Hem willen komen ter zaliging; daarom klaagt Hij: *Gij wilt niet tot mij komen opdat gij het leven zoudt hebben.* Joan. V: 40.

Huisman. Maar er worden eenige Hoedanigheden, als Voorwaarden, vooraf vereischt, welke ik vrees niet te bezitten; er wordt gezegd: *Bekeert u en geloof het Euangelie, en wie geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.*

Leeraar. Indien gij vermoeid zijt van wege den last uwer zonden, en daarin een hartelijk mishagen vindt, en ernstig begeert van uwe schuld en besmetting beide gereinigd te worden, is het Beginfel
der

der Bekeering in u. En bijaldien gij u, uit dien hoofde, begeeft tot CHRISTUS, zoo als Hij u daartoe voorgesteld is in het Euangelie, dat is het *Geloof* dat u behoudt. Nader dus tot CHRISTUS, opdat gij uit zijne Volheid moogt ontvangen inwendige en geestelijke Genade, den Dood met opzigt tot de Regtvaardigheid, want Hij alleen kan dit alles verleenen.

Huisman. Dan — 'er staat ook geschreven: *Velen zullen zoeken in te gaan, maar niet kunnen, en niet een iegelijk, die zegt: Heer! Heer! zal ingaan in het Godsrijk.* Dit doet mij vreezen en houdt mij terug.

Leeraar. Tot wien zult gij dan gaan?

Huisman. Ik weet het niet: want 'er is geen andere Naam om zalig te worden, dan de Naam van JESUS CHRISTUS.

Leeraar. Begeef u dus tot Hem, om de bezolding der Zonde, de Vloeken der Wet en den Toorn van God te ontkomen. Vlucht tot Hem ter verkrijging van Vergiffenis en Vrede, van Genade en Heerlijkheid; en is

zoeken om in te gaan niet genoeg, *strijd* dan; en bedriegen zich velen, die zeggen: *Heer: Heer!* zoo laat dit, niet alleen de Taal uwer Lippen, maar bovenal van uw Hart en Leven zijn. Niet dat met dit alles, uwe vlijt of ernst in dezen de grond uwer aanneming zal zijn; maar, dewijl uw Geloof, wanneer het *waar, levendig en zaligmakend* zijn zal; van dit alles vergezeld zijn.

Huisman. Dit vrees ik, dat mijn Geloof geen *waar en oprecht* Geloof zij.

Leeraar. Uw Geloof zal een *waar* Geloof zijn, wanneer gij op geen ding in u zelven vertrouwen stelt, noch op eenige uwer Werken, of uwen ijver en kracht, maar alleen zult berusten in Gods genadebeloften door JESUS CHRISTUS. Een *waar* Geloof zal alzoo, in eenen zekeren trap, ook een *levend* Geloof zijn, het welk zich als zoodanig vertoont in eenen ijver voor God en Godzaligheid, en eenen aanhoudenden *strijd* tegen de Zonde; en dit Geloof, alzoo gesteld, zal ook *zaligmakend* zijn, daar gij door hetzelfde
niet

niet alleen zult verlost worden van de Schuld, maar ook van de Magt der Zonde en de Heerschappij uwer Lusten, en dat zal u vervullen met eene goede verwachting en hope, en trapswijze met eene volkomene verzekering, dat gij behouden zijt van den toekomenden Toorn, op den Dag van JESUS CHRISTUS onzen Heer.

Huisman. Ik kan niet vinden dit Geloof te bezitten; daarom durfik niet gelooven, dat GOD mij aannemen en mijne zonden vergeven wil.

Leeraar. Vlied dus naar CHRISTUS, omhels Gods Beloften in Hem, en verlaat u op dezelve, opdat uw Geloof in dezen weg toeneme, Maar, daar dit Geloof een gewrocht is van Gods Geest, zoo zoek dit boven al door Gebeden, gegrond op de bemiddeling van JESUS CHRISTUS.

Huisman. Ik durf deze Beloften zoo niet aangrijpen, en komen en afhangen van CHRISTUS, want ik ben de minste Genade onwaardig.

Leeraar. Wanneer denkt gij u die waardig te zullen maken?

Huisman. Nooit.

Leeraar. Dus kom dan tot Hem, zoo als gij zijt om waardig te worden.

Huisman. Mag ik dat onderstaan, zoo tot Hem te komen, en van Hem af te hangen ter zaliging?

Leeraar. Bouw niet op mijn woord maar op dat van God. Hij zelf noodigt u te komen: *Wien dorst, die kome tot de Wateren!* Jef. LV: 1. Ja Hij beveelt het u zelfs te komen: *Dit is zijn Gebod, dat gij zoudt gelooven in den naam van JESUS CHRISTUS zijnen Zoon.* 1 Joan. III: 23. Hij belooft allen aan te nemen, die komen: *Wie tot mij komt, ik zal hem geenzins uitwerpen.* Joan. VI: 37. Hij dreigt, zoo gij niet gelooft, zult gij verdoemd worden Marc. XVI: 16.

Huisman. Maar wien betreffen alle deze gezegden?

Leeraar. U, mij en een iegelijk, die de zelve hoort. De last was: *Predikt het Euan-*

geli

gelie allen Creature. Marc. XVI: 15. In het bijzonder betreffen zij hen, die hun gemis der Zaligheid inzien, omdat de zoodanigen altijd dit woord willen aannemen: *Komt tot Mij allen, die belast en vermoeld zijt, en ik zal u ruste geven.* Matth. XI: 28.

Huisman. Deze bewijsredenen sluiten mijnen mond; dan nochtans kan ik niet gelooven, dat hij zulk eenen zondaar, als ik ben, zal willen aannemen.

Leeraar. Dit is het, dat ik u te voren gezegd heb. Geloof is niet uit den Mensch, maar Gods werk, gewrocht door Gods Geest onder de prediking van het Euangelie: daarom zoek deze, en elke andere Genade bij God in den gebede in JESUS naam. En om u aan te moedigen, om vertrouwend dit te begeeren en te bidden, zoo houd onder het oog, dat God juist JESUS daartoe gaf om zondaren te zaligen; daartoe kwam hij in de Wereld, daartoe werkte Hij, weende en bloedde Hij, ook daartoe regeert Hij nu, en treedt als Voorbidder bij den Vader in. Het

is 'er zoo verre van af, dat hij onwillig zoude zijn van iemand, wie hij ook is, te willen zaligen; dat Hij het integendeel zeer kwalijk neemt, wanneer men niet tot Hem komen wil, om gezaligd te worden. Hij weende om die reden over Jerufalem, toen hij hier nog op aarde was.

Huisman. Ik weet niet wat ik zeggen zal.

Leeraar. Wat stelt gij u dus voor?

Huisman. Ik ben zeer bevreesd, dat ik nooit zal zalig worden; evenwel weet ik: 'er is geene andere weg van behoudenis, dan door JESUS CHRISTUS, en Gods Genade in Hem; ik wil Hem dus ook zoeken zoo lang ik leve, en kom ik om, het zal dan zijn aan de voeten van zijn Kruis, roepende om Genade.

Leeraar. Blijf bij dit voornemen, en alle de dierbare Beloften van het Euangelie zijn de uwe; maar draag zorg, dat gij deze indrukken niet weer verliest, of u op eene valschen grond plaatst. Zoek geenerlei rust buiten CHRISTUS. Laat ook geene wereld-

sche

fche zorgvuldigheden, of zinnelijke vermak-
ken uwe aandacht aftrekken van de dingen
God aangaande, en zie toe, dat gij op geener-
lei wijze den Heiligen Geest bedroeft. Ge-
denk het gezegde: *Indien iemand zich ont-
trekt, mijne ziel heeft in hem geen behagen.*
Hebr. X: 38.

DERDE ZAMENSPRAAK.

Huisman. Mijnheer! neem het mij niet
kwalijk, dat ik u zoo vele moeite aan-
doe; ik heb uwen raad zoo noodig.

Leeraar. Maak geene verontschuldi-
gingen hier over. Ik zoude zeer ver-
blijd zijn, wanneer alle de Bewoners
van mijn Dorp mij zulke moeite maak-
ten, maar, waarover wildet gij mij spre-
ken?

Huisman. Voor eenigen tijd was ik zoo
gesteld, als nog nooit te voren; ik was ge-
heel bezet van vreeze voor mijne verdoe-
menis; nacht en dag was ik vol peinzing en
angst, gij behoeftet mij niet te waarschu-
wen tegen wereldsche zorgen en vermaken.

Waar ik was, en wat ik deed, mijne zonden en de helſche verdoemenis ſtonden mij overal voor oogen.

Leeraar. Wat dacht gij toen over uwe Zonden? In hoedanig licht kwamen zij u toen voor?

Huisman. Zonden, voor vele jaren bedreven, kwamen mij toen voor den geest, en veroordeelden mij — Zonden, zelfs in mijne Jeugd bedreven, ſtonden mij zoo levendig voor het oog, als waren zij gisteren begaan, en ſommige ſchrikbarende gezegden uit de Heilige Schrift, die ik ter eeniger tijd gehoord of gelezen had, ſchenen mij het vonnis mijner verdoemenis aan te kondigen. Honderdmaal, geloof ik, heb ik wel gedacht aan die gezegde: *De bezolding der Zonde is de Dood.*

Leeraar. Hebt gij ook in uw hart gezien en het bederf, dat daarin lag, betreurd?

Huisman. Ik verſtond te voren niet, wat gij daarmede beoogdet: *in mijn hart*

te zien; maar ik meen het nu te verstaan; ik vond in mij zelve eene sterke neiging tot velerlei Zonden, offchoon ik overtuigd was dat zij Gods Toorn verdienden, wanneer ik mij met dezelve vereenigde. Inderdaad is het nu veel beter met mij gesteld dan te voren. Toen werd ik door mijn zondig hart gevoerd, om mij in ijdel Gezelschap te vermaken; om van mij zelve op eene ijdele manier te spreken, om gretig de Wereld te volgen, om bidden en andere Pigten, als eenen grooten last, of ter loops te betrachten, of geheel te verwaarloozen en om mij aan vele andere Zonden schuldig te maken. Dan nu, dank zij God! is het zoo niet meer: maar alle mijne gedachten zijn gevestigd op de zorg voor mijne Ziel en de toekomstige Wereld.

Leeraar. Ik vrees, dat gij uw Hart nog zoo goed niet kent, als gij uw verbeeldt. Gij schijnt u voor te stellen, dat alle dingen reeds nieuw geworden

zijn bij u; maar laat u niet bedriegen. Zulk een broeinest van alle onreinigheid, als het Menschelijk Hart thans van Nature is, laat zich zoo ligt en spoedig niet reinigen van zijne bedorvene lusten en begeerten; zij, die geheel schijnen uitgeroeid te zijn, liggen allen in slaap voor eenigen tijd; wees daarom op uwe hoede tegen dezelve; zij zullen eerlang weder ontwaken; sommige van dezelve zijn misfchien verjaagd om plaats te maken voor andere, die erger zijn, als Hoogmoed, Vermetelheid, Meesterachtigheid en dergelijke.

Huisman. Waarlijk Mijnheer! ik heb ook eenige vrees daarvoor. Dan, gij moet weten, dat op eenen zekeren Dag, toen ik over mij zelve peinsde, wat een zondig ellendeling ik ware, en wat 'er van mij worden zoude in de toekomstige Wereld, deze woorden mij met eene bijzondere kracht op het gemoed kwamen: *Ik zal kunne afkeering genezen, Ik zal*

zal ze vrijwillig liefhebben; want mijn Toorn is van hen gekeerd. Ik was bewust, dat ze in den Bijbel stonden, maar kon ze niet vinden; zij verstrekten mij intuschen tot geen geringen troost, en gaven mij eene aangename verruiming. Toen ik vervolgens met eenen Buurman hier over sprak, zeide deze, dat ik het moest aanzien als een werk van God, en mij zelve nu moest beschouwen als een Bekeerd Man; dan ik vrees nog altijd, dat dit eene ijdele waan zoude zijn. Wat dunkt u hiervan?

Leeraar. Ik wensch eerst eenigen tijd uw bestaan en gedrag gade te slaan, eer ik mij hier over wil uitlaten. De woorden, die u invielen, staan Hos. XIV:5; zij zijn aldaar voorgesteld als iets, dat ten opzichte der Joden zoude plaats vinden bij hunne herstelling uit hunne gevankelijke wegvoering, maar behelzen daarom ook eene aangename belofte, in het Evangelie gegrond, die elke ziel mag

aangrijpen in het geloof ; in vs. 2 — 4 vermaant de Profeet hen tot Bekeering en verootmoediging : *Bekeer u, ô Israël! tot den Heere uwen God toe! want gij zijt gevallen om uwe Ongerechtigheid. Neem deze woorden met u en bekeer u tot den Heere; zeg tot Hem : neem weg alle Ongerechtigheid, en geef het goede! — Immers zal een Wees bij u ontferming vinden.* Nu, indien God u gegeven heeft een oprecht gevoel van uwe Zonden en van uwen verloren toestand, en eene hartgrondige begeerte, om tot Hem weder te keeren, zoo als de Profeet dit ook van de Israëllers vordert, als iets, dat hun Deelgenootschap aan de Goddelijke toezegging zijner gunst moest voorafgaan, dan twijfel ik ook geenzins, of de volgende belofte : *Ik zal uwe afkeering genezen,* enz. betreft ook u. Ik hope dus, dat die bijzondere vertroosting, welke gij deelachtig werdt door toepassing dezer Belofte op u zelve in geloof, van den Heiligen

gen

gen Geest afkomstig was, zoo wel als de overtuiging van uwen zondigen toestand, die u met vrees en mishagen in u zelven vervulde, het werk van dezen Geest was, *die de Wereld overtuigd van Zonde en Gerechtigheid.* — Dit nogtans moet ik u hierbij doen opmerken, dat alle dergelijke invallen eenigzins bij ons behooren verdacht te zijn, zoo lang wij de *Vruchten* niet zien, die daarop volgen, in hart en leven; want, ofschoon deze somtijds van den Heiligen Geest voortkomen, en zich dan bijzonder van eene gunstige zijde doen voorkomen, wanneer zij met den waren zin van het Woord van God, gelijk in dit uw geval, in zulk een hecht verband staan, zoo weet nogtans de Vijand onzer zielen ook deze gevoelige bevindingen; na te bootsen, om ons te bedriegen ook is het onmogelijk te bepalen, hoe veel deel ons Geheugen en Herinneringsvermogen, en onze natuurlijke gesteldheid van Ziel en Ligchaam, op zulk eenen tijd, daarop hebben kunnen.

Huisman. Ik bid u, Mijnheer! zeg mij eens regt uit, wat gij denkt van mijnen Sraat? Zoo veel ik nu mijn eigen Hart ken, wil ik niet meer, willens en wetens, God beledigen door eenige zonden voor de geheele wereld; ik gevoel ook eene bijzondere hoogachting en liefde voor zijne Dienaren, en wilde wel op handen en voeten kruipen, om hun goed te doen, en anderen te maken, zoo als deze bestaan. Al mijn lust is ook, zijn Woord te hooren, te bidden en over goede dingen te spreken, en mij dunkt, ik kon met genoegen sterven als dit Gode zoo behaagde.

Leeraar. Zeer wel; dit zijn goede teekenen. Maar dit is het vuur uwer eerste Liefde, zoo als dit was met de Israëllers, toen zij door de Roode Zee gegaan waren, en met de Galatiers en de Gemeente te Efesen; maar deze allen verkoelden naderhand, en werden daarover bestraft.

Huisman. Mijnheer ! ik geloof, dat gij mijn gevaar beter inziet dan ik zelf. Ei lieve ! geef mij onderrigt, hoe ik mij verder gedragen moet.

Leeraar. Strijd om uwe roeping en verkiezing vast en klaar te maken, zoo wel voor u zelven, als voor anderen, door vruchten der Gerechtigheid voort te brengen in eenen *heiligen wandel*.

Mijn eerste raad is: wandel ootmoediglijk met uwen God; laat de herinnering van uw voorgaand leven en uw zondig bestaan u steeds met schaamte overdekken; overdenk veel de verzwarende Omstandigheden van dat leven, doorgebracht in opstand tegen God, en dat, daar Hij dagelijks zoo vele onverdiende gunstbetooningen op u zamenhoopte, en u Voedsel en Kleeding, Gezondheid en Kracht verleende, en aanhield in u te beweladigen, terwijl gij de milde Hand, die u dit alles schonk, voorbij zaagt, en Hem kwaad voor goed vergoldt; Hij spaarde u,

ter .

terwijl gij Hem tegen u, door uw Hemektergend leven, uitdaagdet, en opende op het laatst uwe oogen, om uw gevaar in te zien; Hij wekte u op, om dat te ontvlieden, en verleent u nu eene goede hope op een eeuwig zalig leven. Vergelijk dus veel, wat God u gedaan heeft met hetgeen gij Hem gedaan hebt, om u *Nederigheid* in te boezemen. Houd ook een wakend oog op de Overblijffelen van de inwonende Zonde, en laat zoodanige neigingen, ijdele gedachten, en afkeeringen van uwen Pligt u leeren met vrees en ootmoed aangedaan te zijn.

Zie dus, met mistrouwen aan uzelfen, tot God op om gedurige bekrachtiging, gelijk een klein hulpeloos kind, met vertrouwen, gegrond in de bemiddeling van JESUS CHRISTUS, dat Hij u in den nood niet verlaten zal.

Verder, bewaar een onergelijk Geweten. Hebt gij iemand benadeeld, schaam u niet dat te bekennen, en zijne schade, zoo
veel

veel in u is, te vergoeden, opdat ge en vloek op uw Goed ruste. Draag zorg, dat gij den Geest van God niet bedroeft door eenen zondigen Wandel, en Hem niet dringt u te verlaten; waak daarom over uw Hart, onderdruk de eerste opwellingen der Zonde, en wacht u voor allerlei verzoekingē tot dezelve, vooral de zoodanige, waartoe uwe Aard en Gesteldheid bijzonder overhelt; valt gij intusfchen in eenig zondig kwaad, tracht dat dan niet uit de gedachten te stellen, of te verbergen bij u zelve, maar ga met schaamte over u zelve tot God, pleit op de Beloften van het Euangelie voor boetvaardige zondaars, ziende op JESUS, als uw volkomen Offer en Voorspraak bij den Vader, en houd niet op met God in het Gebed te worstelen, tot zoo lang Hij weder tot u spreke van vrede, en uwe Ziel met sterker afkeer van de Zonde, beziele.

Gelijk ik hope, zoo zijt gij nu den waren Wijnstok ingeënt, wees dan vruchtbaar. Uw Hart zij vervuld met een levendig gevoel

voel van Gods Liefde jegens zondaren in JESUS CHRISTUS. Bedenk bijzonder veel, wat God, *aan u deed*, in u te roepen uit de duisternis tot zijn wonderbaar licht, en u te doen ontwaken uit uwen doodelijken Zondenslaap, en wat van u zoude geworden zijn, had God u aan uzelfen gelaten. Ja bedenk, hoe velen dat Pad des verderfs nog betreden, en laat daarom Gods bijzondere Liefde jegens u ook u opwekken, om anderen te doen ontwaken. Heb God lief, omdat Hij u eerst heeft lief gehad, en dat deze Liefde tot uwen Hemelschen Vader invloed hebbe op uwe gedachten, woorden en daden!

Gedenk gedurig met genoegen aan God, en verhef uw hart tot Hem, die in het verborgen ziet, en harten en nieren doorzoekt. Sta naar eene naauwe gemeenschap tusfchen God en u, en zoek daarom Wereldfche gedachten van u te verwijderen, en meer aan te merken de Hemelsche dingen, die men niet, dan
de

de Aardsche, die men ziet; wandel dus in het Geloof, en dring met dat Zieloogden Hemel in, om vervuld te zijn met liefde tot God en verlustiging in Hem.

Laat, in plaats van uwe ijdele verkeering, uwe Tong nu tot Gods eer gebruikt worden, tot loven en danken van uwen Weldoener, en berigt aan anderen, wat hij aan uwe Ziel gedaan heeft, in zondaren te waarschuwen omtrent hun gevaar, en Godvruchtigen aan te moedigen tot een vurigen ijver in zijne Dienst.

Laat uw gedrag zoodanig zijn als het Evangelie vordert; gij zijt geroepen om den goeden Strijd te strijden; zie toe, dat gij daarin niet verflauwt, noch slap zijt in wel te doen. Betoon, dat gij Gode levende geworden zijt door u aan zijne dienst te wijden, en u daarin te benaastigen. Zoek ook iets voor Hem te doen, die zoo magtig veel voor u gedaan heeft; bemin alle Menschen, als het werk van

Gods handen , doe allen wel naar uw vermogen ; Tijd en Kracht , en andere Gaven zijn u verleend om ze wel te befteden , gebruik ze tot werken van Liefde en Weldadigheid ; uw hart zij uitgebreid in Liefde tot alle Menfchen , zelfs tot uwe Vijanden ; vergeef hen , bid voor hen , en vergeld hun goed voor kwaad.

Betoon de kracht der Godzaligheid door een vlijtig vervullen ook van alle *maatschappelijke* en *betrekkelijke* Pligten met een naauw Geweten ; wees allen , die in uw Huis verkeeren een Voorbeeld van Zachtmoedigheid , Liefde en Verdraagzaamheid ; leg uwe zorg voor hunne Zielen ; zoo wel als voor hunne Lichamen , aan den dag door plegtige *Huisgods-dienst oefeningen* ; laat hen , die met u omgaan , zien , dat gij een *nieuw Hart* ontvangen hebt dooreen *nieuw Leven* , dat gij leidt naar Gods wil en
Woord

Woord, Handel als een Man van Geweten in al uw doen. — Geef een iegelijk dat gij schuldig zijt, Schatting, dien gij Schatting, Tol, dien gij Tol, Vrees dien gij Vrees, Eere, dien gij Eere schuldig zijt. Benadeel den Keizer niet in hetgeen des Keizers, noch uwen Naasten in hetgeen uwes Naasten is, noch moedig op eenige wijze hen aan, die dat doen.

Neem bijzonder alle opregte Godzaligen in aamerking om JESUS wil. Oorspronkelijk waren alle Menschen naar Gods Beeld geschapen; in deze is het voor een gedeelte hersteld: zij zijn gewasfchen in JESUS Bloed, geheiligt door zijnen Geest. — En, om u tot zoo veel meer ijver in dat alles aan te zetten, zoo beschonw veel in het Geloof de heerlijke belooning, toegelegd aan allen, die God dienen, en voor ieder Liefdewerk, dat, hoe verborgen ook, JESUS in het openbaar vergelden zal; zoek,

hierdoor aangevuurd. op te wasfen en toe te nemen in Kennis en Geloof, in Gods Vrees en Liefde, in Zachtmoedigheid en Ootmoed, in Reinheid en in allerlei Christelijke Genadegaven. Beijver u Gods eer en Menschenheil te bevorderen, in zulk eene Zielsgesteldheid, die u eenen ruimen ingang bezorgen zal in het Hemelrijk. En om het werk der Heiligmaking met kracht voort te zetten zoo wees naauwgezet, om geene Genademiddelen te verzuimen.

Vergeet intusfchen niet, om bij uwe benaarftiging op alle deze dingen, steeds onder het oog te houden, dat JESUS, als van GOD u gefchonken tot Wijsheid, Regtvaardigheid, Heiligmaking en Verlofing, de grond blijft van uwe aanne-
ming en vertrouwen.

Vergeet niet, hoe ver gij ook moogt vorderen, dat gij alleen in en door JESUS regtvaardig zijt voor God. — Vergceet
niet

niet, bij al uw pogen, strijden overwinnen, dat het alleen door Hem, die uw licht en levenskracht is, kan geschieden.

Huisman. Mijnheer! ik bedank u voor uw onderrigt; het werk, dat mij te verrigten staat, is van eenen wijden omvang; dan ik hope, dat Gods Genade mij zal in staat stellen, om te volharden tot den einde toe.

Leeraar. Verwacht ook in dit vele zwarigheden en veel tegenstand. De weg ten Hemel is een Kruisweg, en men moet 'er ingaan door vele verdrukking. Wereld, Duivel en eigen Vleesch zijn geweldige vijanden, die in eene naauwe verbintenis staan en nimmer rusten. Dan, wordt niet mismoedig. God is meer dan alle dezen, en CHRISTUS leeft eeuwig om voor u te bidden, en volkomen te zaligen allen, die door Hem tot God gaan. De Engelen Gods zullen ook u bewaken, en alle Godvruchtigen zijn uwe opregte

Vrienden en Broeders. Die voor u zijn,
zijn meer dan die tegen u zijn.

Wees maar uw eigen vijand niet, en
niets zal u storen. Alleen wees niet
hooggevoelend, maar wandel in vrees
voor het oog van Hem, die zonder aan-
neming des Perfoons oordeelen zal.

Welgelukzalig hij, die gedurig vreest.

Bij N. CORNEL, Drukker van het Nederlandsch
 Zendeling-Genootschap te ROTTERDAM, zijn ge-
 drukt en worden uitgegeven de navolgende
 KLEINE STUKJES.

I. Euangelische Erinneringen aan Kranken.	à	3	St.
II. Over het nuttig Kerkgaan.	-	2	—
III. Over het doen van Belijdenis.	-	2	—
IV. Een Woord voor Menschen, die niet ter Kerke kunnen gaan.	-	2	—
V. Het Christendom beschaamd door Heidenen.	-	2	—
VI. Euangelische Erinneringen aan Bedroefden.	-	5	—
VII. Euangelische Erinneringen aan Va- ders en Moeders.	-	4	—
VIII. Een Woord aan Vaders en Moe- ders welke een Kind ten Doop brengen.	-	1	—
IX. Over het allerbeste Boek.	-	2	—
X. Onderwijs over het Bijbellezen.	-	5	—
XI. Levensgeschiedenis van den Groot- sten Man.	-	5	—
XII. Iets over het Avondmaal.	-	3	—
XIII. Opwekking tot den Huisselijken Godsdienst.	-	3	—
XIV. Zamenspraak tusschen drie Vrien- den over de Wedergeboorte.	-	1½	—
XV. Het Leven van William Keilij.	-	5	—
XVI. Drie Zamenspraken, tusschen eenen Leeraar en eenen Huisman.	-	5	—
XVII. Het Dorp Eerenhoef, uit het diepst verval tot vorige welvaart hersteld.	-	5	—
XVIII. Het Nadeel van het bij de Straat loopen der Kinderen.	-	4	—
XIX. Waarschuwing tegen de Ontucht.	-	6	—
XX. Iets voor Herstelden uit Krankheid.	-	4	—

XXI.	Iets voor Gevangenen.	- 9 —
XXII.	Geschenk der Christelijke Liefde aan Kinderen.	- 6½ —
XXIII.	Geschenk voor de genen, die tot Lidmaten der Christelijke Kerk zijn aangenomen.	à 5 —
XXIV.	Heb ik wel genoeg voor de Eeu- wigheid?	- 4 —
XXV.	Tweede Geschenk der Christelijke Liefde voor Kinderen.	- 5 —
XXVI.	Voor Dienstboden.	- 5 —
XXVII.	Over de Feesten,	- 4 —
XXVIII.	Iets voor Armen.	- 2 —
XXIX.	Jesus, de Geneesmeester van Kran- ken.	- 2½ —
XXX.	Evangelische Erinneringen aan oude Liederen.	- 4½ —
XXXI.	Verzameling van Leerzame Brieven en opwekkende Verhalen.	- 4 —
XXXII.	Opwekking tot Weltevredenheid.	- 4 —
XXXIII.	Een goed Woord aan Christen- Ouders over de Opvoeding hun- ner Kinderen.	- 4 —
XXXIV.	De Kracht des Geloofs, der Liefde en des Gebeds, of de Geschiede- nis van August Herman Franke.	- 3 —
XXXV.	Schets van het Leven van Afrika- ner, een Opperhoofd bij de Na- maqua's in ZUID-AFRIKA.	- 2 —
XXXVI.	Waarschuwing tegen het Kwaad- spreken.	- 2 —
XXXVII.	Iets over de Zelfskennis.	- 4 —